

CHUYÊN ĐỀ

Vô Ngã - Niết Bàn

☀ CÂU HỎI

- Bạch Thầy, con nghe nói, vô ngã tức Niết-bàn, hoặc tu hành phải vô ngã. Như vậy thì làm sao để làm việc, để tọa Thiền? Tức là, nếu vô ngã thì ai làm việc và tọa Thiền?

1 Xác định bản ngã

❖ Bản ngã, có 2: *Chân ngã và giả ngã.*

1) **Chân ngã:** Một trong bốn đức Niết-bàn: *Thường, lạc, ngã, tịnh.*

- Trong này cũng có 2 hướng căn bản: Chân ngã của Thanh Văn.
- Và một nghĩa khác: Chân ngã là chỉ cho chân tâm, Phật tánh nơi mỗi người.

2) **Giả ngã:** Sự chấp ngã của phàm phu – Bản ngã này không thật.

2 Vô ngã làm sao tu? Ai tu?

- Tu hành là không còn chấp cái giả ngã → Cái chân thật hiện tiền = Là đã tu.
- Không phải vô ngã là không ngơ, không còn gì – Mà là sống bằng cái chân thật.

3 Tu tập – Vô ngã, cụ thể như thế nào?

1 Bản ngã là gì? {

- Chấp thân tâm sanh diệt làm mình.
- Thầm thấy có một cái TA.

2 Nguyên nhân hình thành?

- Quên tự tánh → Rơi vào thức mê → Kẹt tâm, chấp tướng.
- Rơi vào năng sở - Thấy biết phân biệt loạn động.

3 Dứt ngã bằng cách nào?

- Nếu quán chiếu → Có mình, có pháp → Là đã: - Rơi vào năng sở,
- Như thế: Còn trong sanh diệt – Chưa rời tình thức → **Không thể hết ngã.**
- Chỉ là sáng lại tánh mình – Rõ ràng, không phân biệt ngã và pháp, ta và người → Trong Tự Tánh ấy, bản ngã tự vắng bóng, tự tiêu dung = **Dứt ngã.**
- **Lưu ý:** Đừng cố lập nên một khái niệm, thấy mình có bản ngã để phải tiêu trừ nó như thế nào đó → Rơi vào tạo tác, không thể dứt được bản ngã.

1 Xác định bản ngã

2 Vô ngã làm sao tu? Ai tu?

3 Tu tập – Vô ngã, cụ thể như thế nào?

4 Chỉ trong cái khéo sáng biết – Không có 2 thứ

- **Bất thần bị ong chích,**
- **Giật mình.**

- 1) Nếu mê → Đó là thức Mạt-na chấp ngã.
2) Nếu giác lại, tự sáng biết → Là chân tâm biết.

- Chỉ trong chớp nhoáng, một cái khéo sáng lại tỉnh mình,
- Ngay giả ngã, nhận lại cái chân thật.
- Không phải có hai bản ngã riêng biệt (*Như úp giữa bàn tay*).

Pháp Thiên

Tuệ Trung

Thượng Sĩ

CÂU HỎI

- Pháp tu ngài Tuệ Trung Thượng Sĩ: “*Không mong nó đến, cũng chẳng cần nói đi*”?

1 Xác định

- Ngài Tuệ Trung Thượng Sĩ chỉ tùy cơ khai thị, không lập pháp tu.
- Pháp tu vừa nêu trên là do người sau nhận định, đúc kết rồi nói ra.

2 Cơ sở nhận định

- Y cứ vào lời dạy của Ngài để nhận định pháp tu.

- **Điển hình**, Ngài Tuệ Trung Thượng Sĩ nói:

Buộc niệm phàm thánh, Chỉ hiềm là trái hẳn tương chơn.

Lòng quên tử sanh, Liền liễu ngộ xưa nay tánh thật.

1 **Xác định**

2 **Cơ sở nhận định**

3 **Nhận định không thể đến được**

→ **Sơ Tổ Trúc Lâm TÁN THƯỢNG SĨ**

Vọng chi di cao,
Toàn chi di kiên.

Hốt nhiên tại hậu,
Chiêm chi tại tiền.

Phu thị chi vị,

Thượng sĩ chi Thiên.

Nhìn lên càng thấy cao,

Khoan vào càng thấy cứng.

Bỗng nhiên ở phía sau,

Nhìn lại thấy phía trước.

Cái ấy gọi là,

Thiên của Thượng sĩ.

➤ **Con người Thượng sĩ:**

- Không chỗ cho thức hiểu.

➤ **Thiền pháp Thượng sĩ:**

- Không lập một pháp,
- Ngay đó chỉ thẳng,
- Không có chỗ cho học
nhơn bám víu, dựng lập.

✿ **Như vậy: Không có cơ sở y cứ để nhận định đúc kết,**

✿ **Do đó: Nhận định pháp Thiền của Ngài không thể đến được.**

ĐỀU GÌ LÀM NÊN MỘT TUỆ TRUNG THƯỢNG SĨ KỶ ĐẶC?

 KHÁI QUÁT CHUNG

 TU HÀNH SÁNG ĐẠO

 DIỆU DỤNG BẤT KHẢ TƯ NGHÌ

 SÁNG LÊN TÍNH CHẤT XUẤT TRẦN - TINH THẦN NHẬP THỂ